

РЕШЕНИЕ

№ 110

гр. Пловдив, 16.11.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в публично заседание на осми ноември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Васил Ст. Гатов

Членове: Милена Б. Рангелова
Деница Ц. Стойнова

при участието на секретаря Мариана Н. Апостолова
в присъствието на прокурора Атанас Г. Янков (АП-П.)
като разглежда докладваното от Милена Б. Рангелова Въззивно наказателно дело от общ характер № 20215000600487 по описа за 2021 година

Производството е по реда на Глава 21-ва НПК.

Образувано е по протест на ОП-П. срещу присъдата № 260054 от 04 юни 2021г. по н.о.х.д. № 2229/19 г. по описа на ПлОС, с която подс. С.И.Д. е признат за невинен в извършване на престъпление по чл. 248а, ал. 5 вр. ал. 3 вр. ал. 2 вр. чл. 2, ал. 2 НК и на основание чл. 304 НПК е оправдан по повдигнатото му обвинение, а направените по делото разноси са оставени за сметка на държавата.

В протеста, който е своевременно предявен, се мотивира недоволство от формално-логическия анализ на окръжния съд, довел до оправдателния извод. Излагат се конкретни доводи за игнориране и превратно тълкуване на доказателствени източници, едностранчиво интерпретиране на тяхното съдържание и липсваща съвместна преценка на доказателства и експертни изводи. Иска се постановяване на осъдителна присъда и налагане на наказанието, за което прокуратурата е пледирала при първоинстанционните прения.

При въззивната инстанция представителят на АП-П. поддържа протеста. Повтори и допълнително аргументира по-важните от изложените в него възражения.

Защитникът на подсъдимия адв. Й.Д. обоснова поддържаната от него при първоинстанционното разглеждане на делото позиция за недоказаност на обвинението.

Доверителят му обяви, че се присъединява към развитата от него теза и искане за потвърждаване на оправдателната присъда.

Пловдивският апелативен съд като въззивна инстанция, след като обсъди доводите и съображенията на страните, служебно и във връзка с направените оплаквания, смете, че протестът не е основателен.

Производството по делото е протекло по реда на съкратено съдебно следствие – в хипотезата на чл. 371, т. 1 от НПК, като съдът е одобрил съгласието да не бъдат разпитвани част от свидетелите и вещото лице М.С., изготвил заключение по назначената в хода на досъдебното производство съдебно-почеркова експертиза.

Въз основа на събраните по делото доказателства и доказателствени средства (подробно изброени в мотивите на присъдата, вкл. с посочване на мястото, където се намират по делото), както и на експертизите, ПОС е приел за установена следната фактическа обстановка:

Подсъдимият С.И.Д. е роден на ***** г. в гр. С.. Живее в гр. П.. Той е българин, български гражданин. Има висше образование. Женен е. Работи. Не е осъждан.

Дружеството „М.“ ЕООД било регистрирано през 2012 година с едноличен собственик на капитала и управител св. М.М.. Било създадено да развива земеделска дейност чрез кандидатстване за субсидии по различните схеми и мерки на общата селскостопанска политика на държавата. От името на дружеството с това се занимавал тъстът на св. М. - подс. С.Д., който имал агрономическо образование. За целта на 12.07.2012 г. му било издадено пълномощно с широка представителна власт. С упълномощаването подсъдимият добивал право и да представлява дружеството пред органите на ДФ „З.“, като подава, подписва и получава всякакви документи.

Процедурата по кандидатстване за подпомагане била уредена в Наредба № 5/27.02.2009 г. за условията и реда за подаване на заявления по схеми и мерки за директни плащания, издадена от министъра на З. и храните. Заявленията можело да се подават от земеделски стопани, които на различни основания ползвали земеделски площи.

По силата на два договора от 08.10.2012 г. „М.“ ЕООД наело земеделска земя от държавния поземлен фонд, включително и имот в землището на с. К., община Х., за срок от 5 стопански години. Така придобило статут на ползвател на земеделски площи по смисъла на чл. 2а, ал. 1, т. 2 от споменатата наредба. В това качество кандидатствало за директни плащания за кампания 2013 година. Било регистрирано в И. система за администриране и контрол /ИСАК/ с уникален регистрационен номер /УРН/ **, който бил постоянен и важал и при следващи участия в механизмите за подпомагане, залегнали в селскостопанската политика на държавата. С писма на ДФ „З.“ от 11.09.2013г. и 04.10.2013г. „М.“ ЕООД било уведомено, че е одобрено за участие със земеделския парцел в землището на с. К. по направление „Б.“ и по направление „Възстановяване и поддържане на затревени площи с висока природна стойност“ по мярка ** плащания.

След като дружеството участвало в кампания 2013г., пълномощникът му подс. С.Д.

предприел действия за кандидатстване за финансова помощ и през следващата кампания – за 2014 г. Заявил два парцела – единият в землището на с. Р., общ. К., а другият – споменатият по-горе в землището на с. К.. За последния бил получен номер **** от И. система. Тъй като юридическото лице вече било регистрирано в ИСАК, на подс. Д. била дадена бланка на заявление за подпомагане, в която били попълнени наличните данни за земеделския стопанин.

Самата процедура изисквала актуално посочените площи за подпомагане да бъдат заявени от кандидата с цел тяхното очертаване в съответната общинска служба по З. /ОСЗ/ по местонахождението им. Ето защо на 10.05.2014г. подсъдимият като пълномощник на ЕООД „М.“ посетил първо ОСЗ гр. К., в чийто териториален обхват попадал имотът в землището на с. Р.. Там представил бланката на заявлението и екземпляр от договора с № ПМ-002/08.10.2012г., с който МЗХ предоставяло на дружеството за възмездно ползване двата имота, обект на заявлението за подпомагане. Документите били обработени от св. М.В., който показал на компютър територията, на която се намирал имотът в с. Р.. Съответно Д. очертал границите му и полученото се графично изображение на заявената площ било оформено в карта на т.нар. „блок на земеделското стопанство“ /БЗС/, екземпляр от която получил. Същата процедура се осъществила на 12.05.2014 г. в ОСЗ гр. Х., където служителката св. А.С. издала на пълномощника на ЕООД „М.“ карта на земеделския блок за парцела в землището на с. К., чийто номер от ИСАК бил ****.

На 19.05.2014г. в гр. П. подс. Д. като пълномощник на кандидата за подпомагане отишъл в местната общинска служба по З. и представил там пълния набор от документи, сред които бланката на заявлението за кампания 2014г., договорът за отдаване под наем на земеделските имоти, пълномощното и двете карти на БЗС. След проверката им служителката св. К.С.-К. разпечатала напълно оформеното заявление, обобщаващо цялата информация за заявените площи в посочените две землища, както и пояснения за конкретните мерки и схеми, по които се кандидатства. Заявителят бил посочил желание за подпомагане по схемата за единно плащане на площ /СЕПП/, по схемата за преразпределително плащане /СПП/, по мярката плащания за природни ограничения на земеделски стопани в планински райони /НР1/ и по мярката А. плащания /АЕП/. Средствата по първите две схеми били изцяло с произход от фонд, принадлежащ на Е. съюз, докато тези, отпускани по мерките НР и АЕП, се осигурявали в съотношение 82% от Е. земеделски фонд за развитие на селските райони /ЕЗФРСР/, принадлежащ на Е. съюз, и 18 % от националния бюджет.

Окончателно оформеното заявление за подпомагане за кампания 2014г. освен сведения за площите, за които се заявява подпомагане и за схемите и мерките, предлагащи финансиране, съдържало и задължителни декларации. Една от тях представлявала деклариране (към датата на кандидатстване), че заявените площи са в добро земеделско състояние по смисъла на тогава действащата Наредба № 5/10.03.2010г. за условията за допустимост за подпомагане на земеделските парцели по схеми за плащане на площ и за общите и регионални критерии за постоянни пасища, издадена от министъра на З. и

храните. Тъй като заявеното от пълномощника Д. използване на отразените в заявлението земеделски площи като постоянни пасища за паша на животни или косене представлявало вид земеделска дейност по смисъла на чл. 9, ал. 2, т. 3 вр. ал. 1, т. 3 от наредбата, те трябвало да отговарят на критериите по чл. 16, ал. 1. Това били критерии за допустимост за подпомагане. Включвали изискване в заявените площи да има не повече от 50 броя дървета и/или храсти на хектар, с височина над 50 см., които не са компактно разположени (с мозаечно разположение), и гъстота на дървесната и/или храстовидната растителност, позволяваща свободно пашуване на селскостопански животни.

Така на 19.05.2014 г. в ОСЗ гр. П. подсъдимият подписал заявлението за подпомагане за кампания 2014г. в качеството си на упълномощено лице на кандидата „М.“ ЕООД и положил печати на дружеството. Подписал и подпечатал и декларацията към заявлението, която обявявала, че заявените площи, сред които и тази в землището на с. К., са в добро земеделско състояние съгласно Наредба № 5 от 2010г. Наред с това положил подпис и под декларация за знание за наказателна отговорност при представяне на неверни данни. Окончателно оформеното и подписано от Д. заявление било прието от св. С.-К. за понататъшното му изпращане в поделението на ДФ „З.“, което отговаряло за предоставяне на финансовата субсидия.

Впоследствие заявлението било изпратено от ОСЗ - П. в Областна дирекция П. на ДФ „З.“, където било заведено с № *****. Служителите Л.С. и А.Ч. извършили последователна проверка за наличие на необходимите документи и на изискуемите реквизити. Пропуски по отношение на документите не били констатирани и резултатите от проверката били отразени в контролен лист в ИСАК.

На 17.10.2014 г. служителите на ОСЗ гр. Х. – свидетелите Г.Г. и Н.Ш. – извършили специализирана теренна проверка в парцела в землището на с. К., с № **** по ИСАК. При посещението си на място те формирали становище, че проверяваният физически блок не отговаря на изискванията за допустимост. Своите наблюдения отразили в протокол № *** Осигурили и снимков материал.

Бенефициерът бил одобрен и на 19.12.2014г. по предоставената от подс. Д. сметка в пловдивски клон на „*“ ЕАД от ДФ „З.“ били преведени оторизираните средства. По посочените направления глобално била одобрена субсидия от 8 548,49 лева, но от тях били прихванати 6 520,68 лева за наложени санкции от минали години. Така общо оторизираната сума за реално изплащане се ограничила до 2 027,81 лева, от които 1 529,86 лева били с произход от Е. земеделски фонд за развитие на селските райони /ЕЗФРСР/, принадлежащ на Е. съюз, които били предоставени на България, а останалите 448,66 лева били от националния бюджет. Двете суми били разделени и преведени поотделно.

В хода на досъдебното производство е била изготвена графическа експертиза, която е установила, че ръкописният текст и подписите, положени в заявлението за подпомагане за кампания 2014 г. от името на „М.“ ЕООД, са изпълнени от подсъдимия С.Д..

Първоначално на досъдебното производство е била назначена единична агрономическа експертиза, според която към 19.05.2014 г. *било възможно да се твърди, че*

площта в землището на с. К., общ. Х. не била съответна на условията за допустимост на земеделските парцели по схеми за плащане на площ и на общите и регионални критерии за постоянни пасища (вж. л. 62 от том 2 ДП).

Изготвената впоследствие допълнителна съдебно-агрономическа експертиза, приложена на л.85 и сл. от том 2 ДП, е оформила изводите си съобразно изготвения снимков материал при теренната проверка на 17.10.2014 г., протокола от проверката и досъдебните показания на проверяващите. Според автора ѝ на снимките личали орлова папрат, къпини и други растения, образуващи формации, които не позволявали свободно придвижване на селскостопански животни. Заключено е, че наличието на хиляди папрати показва, че агротехнически мероприятия /окосяване, изкореняване, изнасяне, почистване/ за премахване на тази растителност не били извършвани през пролетно-летния и есенен период на 2014 г., както и през 2013г. Обобщено е, че гъстотата на орловата папрат била много голяма (хиляди растения), имало и дървета, къпини, треви и др. с височина над 0,50 метра, което бездруго означавало непревеждане на нужните мероприятия за почистване на терена.

Според приложеното на л. 107 и сл. от том 2 ДП заключение на тройната съдебно-агрономическа експертиза площта на имота с № **** в землището на село К. е била обрасла към момента на теренната проверка (17.10.2014 г.) с дървесна и храстовидна растителност, като, видно от снимковия материал, стотици папрати, къпини и треви я покривали плътно и пречатвали свободно пашуване на животни. Част от тях били изсъхнали, други със затихващи функции на вегетация и преминаване в покой. Според видимото физиологично състояние (растеж и развитие на растителността) разширената експертиза излязла със становище, че през 2014г. площта не е била поддържана в добро земеделско състояние и не е отговаряла на критериите за допустимост по Наредба № 5/10.03.2010г.

Експертите са проучили показанията на св. Б. и са излезли с мнението, че твърдените от него действия по почистване на парцела не съответствали и не били съизмерими с установеното състояние на терена към 17.10.2014г.

Допълнителна тройна съдебно-агрономическа експертиза, приложена на л. 144 и сл. от том 2 ДП, отново ползвайки изготвения при теренната проверка от 17.10.2014г. снимков материал, е констатирала следното: площите в постоянните пасища в землището на с. К., включени в парцела с № ****, са били заети от дървесна и/или храстовидна растителност, като имало наличие на повече от 50 броя на хектар компактно разположени дървета/храсти с височина над 50 см. Част от наличните на терена дървета /дървесна растителност/ по темп на растеж и развитие били достигнали видима възраст 2-3 години, което е показател, че през последните няколко стопански години, в това число и стопанска 2013/2014 г., дърветата /дървесната растителност/ не била премахвана от площите.

Уточнено е, че израсналите на терена храсти/растения от вида орлова папрат, къпини, треви по темп на растеж и развитие са достигнали височина над 50 см и плътно са покривали площите в пасището.

От тези констатации е изведено заключението, че към момента на депозиране на

заявлението за подпомагане - 19.05.2014г. - площите в пасището не са били почистени от нежеланата храстовидна и дървесна растителност и не отговаряли на изискванията за допустимост за подпомагане на постоянните пасища, уредени в Наредба № 5/10.03.2010г.

В хода на съдебното дирене съдът е назначил съдебно-техническа /геодезическа/ експертиза, като според заключението на вещото лице Б.Г. границите на ФБ *** не следват границите на поземлен имот ***-НТП пасище, определени по картата на възстановената собственост, като към физическия блок са включени 840 кв.м. дървопроизводителна гора и 2160 кв.м. друг вид водно течение.

Границите на ***-1-1 следват границите на ФБ *** /на скица № 2 от заключението са изчертани с различни цветове/.

Комплексната съдебно-медицинска експертиза, изготвена на ДП, дава отрицателен отговор на въпроса дали здравословното състояние на лицето А.Б. му позволява да дава показания.

*

ПАС споделя крайния извод на първия съд за недоказаност на обвинението по несъмнен начин, както и по-голяма част от преценките за правдивост на отделните доказателствени източници. Следвайки доказателствения анализ на ПОС по пунктовете на обвинението, въззивната инстанция ще коригира и допълни някои от мотивировките и фактическите констатации и успоредно с това ще отговори на възраженията в протеста.

1. На първо място ПОС се е занимал с приобщените договор за отдаване под наем на земеделски земи от държавния поземлен фонд, талон за регистрация на този договор и споразумение към него от 01.10.2015г. (вж. том 2 от ДП). Констатирал е, че тези писмени доказателства установяват наемането на земеделска земя от страна на „М.“ ЕООД, включително процесното пасище в землището на с. К., за срок от 5 стопански години. Приел е, че е доказано и кандидатстването за директни плащания за кампания 2013 година, при което дружеството било регистрирано в И. система за администриране и контрол, а също кандидатстването през следващата годишна кампания, вкл. с имота в с. К.. Позовал се е на приложените в третия досъдебен том заявления за подпомагане за 2013г. и за 2014 г., ведно с декларации и заявление за входяща регистрация. Бил е прав да счете за безспорно обстоятелството, че заявлението за 2014г. и прилежащата му декларация, че имотът е в добро земеделско състояние, са били подадени на инкриминираната дата 19.05.14 г. от името на споменатото дружество. Обърнал е внимание, че самопризнанието на подсъдимия, че ги е подписал (като пълномощник на ЕООД „М.“), се подкрепя от изготвената почеркова експертиза.

2. Що се отнася до реда за подаване на заявлението по схеми и мерки за директни плащания за земеделската 2014 година, изискуемите документи и извършваните проверки, ПОС е кредитирал показанията на свидетелите А.С., А.Ч., Л.С. и С.Х., приобщени по реда на чл. 373, ал.1 от НПК, показанията на св. С.-К., депозиран в хода на съдебното следствие,

както и обясненията на подсъдимия. Споделимо е решението да им бъде дадена вяра, доколкото са обективни, добросъвестни, кореспондират помежду си и с писмените доказателства.

3. Спор по делото се появява относно верността на обявеното в декларация към заявлението, че към датата на депозирането – 19.05.2014 г. – пасището е било в добро земеделско състояние по смисъла на Наредба № 5/2010 год. за условията за допустимост за подпомагане на земеделските парцели по схеми за плащане на площ и за общите и регионални критерии за постоянни пасища.

Прокуратурата обосновава, че това не било вярно, като се позовава на показанията на свидетелите Ш. и Г., изготвения от тях снимков материал, приложен към протокола за теренната проверка от 17.10.2014 г., и базираните на снимковия материал четири агрономически експертизи.

Защитата претендира да се кредитират обясненията на подсъдимия и подкрепящите го показания на лицата, които са имали наблюдение или са били ангажирани за почистване на процесния имот през пролетта на 2014 г.

4. ПОС е споделил тезата на защитата по следните съображения:

4.1 Занимал се е с естеството на извършената от свидетелите Ш. и Г. теренна проверка, като успоредно с това е отговорил на възражението на защитата, че въпросната проверка не е била правомерна (и поради това съставеният протокол и снимков материал не можело да бъдат третираны като годин доказателствен източник).

Пояснил е, че теренните проверки като понятие са били въведени с измененията на чл. 16а, ал. 3 от Наредба № 105/2006г. за условията и реда за създаване, поддържане, достъп и ползване на ИСАК, издадена от министъра на З. и горите. Към инкриминирания период те били възлагани със заповед на този министър, но за разлика от проверките на място (извършвани чрез инспекция на земеделското стопанство и чрез методи за дистанционно наблюдение по см. на чл. 37, ал. 4 от ЗПЗП) тяхното единствено предназначение е било за обновяване на информацията в системата за идентификация на земеделските парцели (СИЗП). Липсвало легално определение, процедура за извършване на подобни проверки, а също за уведомяване на кандидатите за подпомагане. В този смисъл е и подадената от МЗХГ информация (вж. писмо с рег. № 1103-3/03.06.2020г. на л. 141 от първоинст. дело). Според писмото съставените въз основа на теренните проверки протоколи били за служебно ползване, като с оглед набавените посредством тях технически и цифрови данни се извършвало необходимото обновяване на информацията в базите данни. С подобни аргументи с решение на ВАС №1155/02.02.2015г. по адм. дело № 10538/2014г., оставено в сила с Решение №7501/22.06.2015г. по адм. дело № 4327/2015г. на ВАС, е бил отменен чл. 16а, ал. 3 и ал. 4 от Наредба № 105/2006г. в частта относно теренните проверки.

Нормата на чл. 195, ал. 1 от АПК обаче категорично сочи, че подзаконовият нормативен акт се смята за отменен от деня на влизане в сила на съдебното решение и в този смисъл правният ефект от отмяната му се поражда само занаяпред, като през времето на

неговото действие той поражда валидни правни последици. Т.е. към 17.10.2014г. нормативната уредба е позволявала извършването на теренни проверки, които е следвало да приключат със съответен акт.

Отделен е въпросът, че законосъобразността на теренните проверки няма отношение към доказателствения процес по наказателни дела. Както правилно подчерта прокурорът от АП-П., съдът е длъжен да вземе всички мерки за разкриване на обективната истина. Това означава, че информационната база на делото може да бъде попълнена с всякакви сведения, установени по реда на НПК, които осветляват предмета на доказване. Обективизиращият изводите на проверката от 17.10.2014г. протокол не се ползва с формална доказателствена сила и не представлява писмено доказателствено средство по смисъла на чл. 127, ал. 1 НПК. Без всякакво съмнение обаче е писмено доказателство, а приложеният към него снимков материал – веществено доказателство. Посредством свидетелстването на проверяващите пък в процеса могат да се въведат техните възприятия за установеното при теренната проверка от 17.10.14г. състояние на пасището (арг. от чл. 117 НПК).

Тези доказателства и доказателствени средства имат слаб потенциал за установяване фактите по чл. 102, т. 1 НПК. Целейки набавяне на сведения за актуализиране на специализирания слой „Площи в добро земеделско състояние“ (слоя за принципна допустимост за подпомагане на земеделски производители), обсъжданите проверки са недостатъчно информативни по въпроса дали са спазени изискванията по чл. 16, ал. 1 от Наредба № 5/10г. по отношение на заявени *от отделните кандидати* площи от ф.Б.. Действително посредством дешифриране на снимковия материал отделните парцели от даден проверен ф.Б.. могат да се отграничат (те са и отграничени и в протокола за обсъжданата проверка), но не и да се добие представа **за височината на заснетите обекти** (тъй като не се поставя мерен еталон, нито има изискване за височина на позициониране на заснемащото устройство), **за ареала, зает от съответната снимана растителност** (тъй като няма изискване заснемането да е панорамно), а също **за количеството, състоянието и разположението на растителността в отделните парцели от проверения блок** (тъй като проверяващите не се снабдяват с информация къде се намират във ф.Б.. и не го обхождат целия, а заснемат от няколко предварително зададени точки с цел очертаване на споменатия специализиран слой).

4.2 Забелязвайки, че протоколът за проверката от 17.10.2014 г. не съдържа конкретни фактически констатции, въз основа на които е приета недопустимост за подпомагане, поотделно за всяка площ от ф.Б., ПОС се е обърнал за информация към показанията на проверяващите св. Ш. и св. Г.. Тези показания са дадени при първоинстанционното разглеждане на делото, а досъдебният разпит на св. Г. е приобщен в с.з. на основание чл. 281, ал. 4 вр. с ал. 1, т. 2 от НПК. Установил е, че двамата свидетели дават еднопосочни показания в смисъл, че заварили *„висока растителност и храсти“*, поради което приели, че парцелът № *** не е в добро земеделско състояние. Според техните изявления теренът бил труднодостъпен и не били извършили преброяване на дървета и храстите, нито замерили височината им, респ. не фиксирани подобни констатации в съставената от тях документация

по проверката. Това, което направили, било заснемане от отделни (определени предварително) точки и оформяне на протокол № *** (приложен на л. 31 от том 3 ДП). Вследствие *окомерното изследване* на заварената растителност (брой храсти и дървета, височина, компактност) избрали от падащото меню на екселската таблица на протокола следната опция на причина за недопустимост за подпомагане по Наредба № 5/10г. на МЗХ на парцела *** – „чл. 16, ал. 1, т. 3 и ал.2 и чл. 9 – установено е наличие на по-голям от допустимия процент недопустими елементи, чл. 9 – не е извършвана земеделска дейност върху площта през съответната стопанска година (пустееща земя)“. Този текст бил отпечатан в бланката на протокола^[1].

ПОС е бил прав да характеризира твърденията на свидетелите Ш. и Г. като незаинтересовани и правдиви, а сетне да обърне внимание на липсата на конкретика относно характеристиките и разположението на наличната растителност в инкр. парцел, който е част от проверения от тях ф.Б.. ПАС се съгласява с констатацията, че нито обсъжданите показания, нито протоколът представляват база за точна и ясна преценка относно вида, броя, гъстотата, плътността и височината на растителността на хектар, *а дори в цялата заявената за подпомагане площ от 23,24 ха.* Тоест от тях не може да се съди дали са спазени критериите по цитирания в протокола чл. 16, ал. 1 от наредбата. Впрочем св. Г. е демонстрирала незнание на фиксираното в посочената норма изискване за количество над 50 бр. дървета и храсти на хектар, след като при разпита си е обявила, че това било изискване общо за целия заявен парцел от десетки хектари.

4.3 Проверяващите св. Ш. и св. Г. съобщават, че оформили преценката си за нарушаване на споменатата норма, наблюдавайки терена от местата за заснемане. Така че фиксираната в протокола от проверката констатация „...установено е наличие на по-голям от допустимия процент недопустими елементи“ няма как да се отнесе и към необходимата част от терена. Отделен е въпросът, че въпросният процент в обходената част не е уточнен, а е можело да бъде уточнен, доколкото св. Г. сочи, че тя и колегата ѝ установили и чиста (допустима) площ – вж. показанията ѝ на л. 269 от втория том на първоинст. дело.

В хода на първоинстанционното съдебно следствие са събрани данни, които подкрепят споменатото твърдение на св. Г.. По повод подадено от подсъдимия като пълномощник на ЕООД „М.“ възражение срещу заповедта за одобряване на специализирания слой за стопанската 2014 г. била извършена, на 18.02.15г., повторна специализирана теренна проверка. Проверката завършила с протокол, приложен на л. 177 от първоинст. дело. В протокола е отбелязано, че обхождането на ф.Б.. се е оказало невъзможно поради плътната снежна покривка, поради което не могло да се извърши оценка и измерване на ДПП в инкриминирания парцел ***. Заедно с това е констатирано и съответно е отбелязано в протокола, че „има следи от почистване на нежелана растителност“; приложени са и две снимки.

4.4 Не става ясно как св. Ш. е избрал двете точки за допълнително заснемане и защо и двата пъти е насочвал снимащото устройство към обрасли с папрати площи. И нито веднъж към споменатите от св. Г. „чисти“ площи. Излиза, че служител, натоварен с теренна

проверка, може да „увеличава“ или „намалява“ *по свой избор* допустимите за подпомагане площи в зависимост от това към кой обект избере да насочи заснемащото устройство.

*

Прокурорът настоява, че проверяващите не са имали задължение да преброят, измерят и изследват разположението на растителността в парцелите от ф.Б., а също да обхоят по-голяма част от територията. Действително от разяснителните писма на МЗХ за реда за извършване на теренни проверки следва, че служителите, на които се възложени, не били натоварени с изискването да броят и измерват височина на растенията, но съдът не разбира защо прокурорът се позовава на този факт в подкрепа на своята теза. Всъщност липса на изискване за детайлност и всеобхватност на констатациите на проверяващите е показателна за разискваната по-горе слаба информативност на теренните проверки по принцип, а в частност – на процесната.

Що се отнася до необходимостта от обхождане на ф.Б., тя се извежда от нормите на чл. 58 от Регламент (ЕО) 1122/09г. (за СЕПП и СПП) и на чл. 16 от Регламент 65/2011 (за НР1), според които ако процентът на недопустимата за подпомагане площ е над 50, бенефициентът се изключва от възможността за получаване на финансова помощ. Следователно оторизиращият орган трябва да оформи математически екзактна констатация относно процента НДПП, което няма как да се получи, ако съответните проверки на заявените парцели не сочат каква площ е реално обходена. Както ще бъде посочено по-долу, изготвеният при проверката от 17.10.14 г. снимков материал не дава възможност да се изчисли обходената част поне приблизително, тъй като се касае за 12 снимки на територията на целия ф.Б.. Освен това повечето от тях са в близък план и не откриват видимост към площта зад отразения обект.

4.5 На следващо място ПОС е обърнал внимание на изготвения от двамата проверяващи снимков материал.

Изследвал е неговото създаване, като е изискал нарочна информация от МЗХГ за техническото средство за осъществяване на заснемането при теренните проверки и за реда за изготвяне на фотосите (място на заснемане, височина на позициониране на устройството, мащабиране и т.н.)). Коментирал е и показанията на св. Ш., съдържащи сведения по тези въпроси, и ги е съпоставил с разясненията на МЗХГ в писма рег. №№ 1103-3/ 03.06.2020г. и 1103-03/16.03.2021г. и приложените към тях указания от 18.07.2014 г. за извършване на специализирани теренни проверки на физически блокове. Установил е, че според действащите към инкриминирания момент правила проверката е трябвало да се съпровожда със заснемане посредством GPS устройство с въведени в софтуера му очертания, площ и периметър на картите на заявените парцели. Заснемането следвало да се изпълни от точки с предварително зададени от министерството координати.

В писмата на МЗХ не се споменават изисквания за височина на заснемането. Свидетелят Ш. е посочил при своя разпит как обичайно се процедира – уредът се поставя пред гърдите на снимащия – ако заснемащият е по-висок се поставял на височина около 150 см, а ако е по-нисък се поставял на около 120 см. Както се вижда, показанията му са

разяснителни и абстрактни. Те не дават сведения за точната височина на конкретното заснемане, а сведение за височината на отразената на изготвения снимков материал растителност не може да се извлече и от самите снимки заради липса на мерен еталон. А правилното определяне на допустимата за подпомагане площ в конкретния парцел предполага подобно изчисление, доколкото в коментираната наредба изискването за височина е посочено в цифра – 50 см.

4.6 После ПОС е обсъдил четирите агрономически експертизи, изслушани в с.з., които са изградили изводите си е д и н с т в е н о върху споменатия снимков материал. И е обявил, че не приема категоричната позиция на разширените АЕ и на допълнителната единична АЕ, че към 19.05.2014г. площите не били почистени от нежелана храстовидна растителност.

4.6.1 Първият съд е извършил обсъждане на тези констатации в контекста на геодезическата експертиза на в.л. Б.Г..

Според експертното произнасяне границите на проверения физически блок следвали границите на заявения парцел. Приложените към експертизата скици онагледяват изводите й и не противоречат на предоставената информация от МЗХГ (приложена на л. 287 и сл. от втория първоинст.том).

Заклучението, към което е приложена скица, почива на точни координатни изчисления. Потвърждава фиксираната посока на заснемане в извадките от извършеното през 2016 г. сателитно заснемане на части от ЦОФК относно физическия блок ***, приложени на л. 288 от първоинст.дело. От коментираните източници на информация се установява, че 8 от общо 17-те заснемания са били с насоченост извън физическия блок, 7 са били с насоченост към неговата вътрешност, а останалите – към изключени от него обекти според картата, изпратена от МЗХГ. А именно:

Местата на заснемане с насоченост навън, имали следните координати: 121.652^0 /условно обозначена като К-1 в СТЕ на в.л. Г./, 17.021^0 /К-2 по СТЕ/, 107.652^0 /К-3/, 314.290^0 /К-6/, 293.044^0 /К-7/, 189.249^0 /К-10/, 71.838^0 /К-14/ и 186.600^0 /К-16/. Точки с координати 269.961^0 /К-4/ и 23.660^0 /К-5/ са били насочени към площ, изключена от физическия блок, а останалите 7 на брой заснемания са били с насоченост към вътрешността на физическия блок.

ПАС споделя възражението на прокурора от АП-П. по отношение мнението на ПОС, че заснеманията с насоченост извън физическия блок трябвало да се игнорират. Нито геодезическото заключение, нито извадките от ЦОФК дават основание за това. Напротив, видно от скицата към експертизата местата на заснеманията били далеч от границите на парцела, така че независимо от своята насоченост обхващали пространства от този парцел.

Споделя обаче мнението на първия съд, че снимковият материал не е показателен за състоянието на пасището. От експертната скица и особено от сателитните изображения от 2016 г. на части от ЦОФК, *върху които са отбелязани точки на заснемане при теренната*

проверка от 2014 г., се вижда, че извън заснемането са останали значителни части от пасището. Предимно от вътрешността му. Тези части не били обходени от осъществилите проверката на 17.10.14 г. общински служители, а попадали в специализирания слой, очертан с бял контур на спомената по-горе скица на л. 32 от том 3 ДП (вж. в този смисъл и показанията на св. Ш. на л. 267 от втория първоинст. том).

4.6.2 Не е приемливо становището на в.л. П., че фотосите 17.021⁰ /К-2 /, 107.652⁰ /К-3/, 269.961⁰ /К-4/, 23.660⁰ /К-5/, 314.290⁰ /К-6/, 293.044⁰ /К-7/, 17.177⁰ /К-8/, 82.413⁰ /К-9/, 189.249⁰ /К-10/, 239.130⁰ /К-11/, 255.600⁰ /К-12/ и 29.428⁰ /К-15/ дават яснота за растителност над допустимата за подпомагане:

Тези фотоси не откриват *панорамна* видимост към проверявания блок, както е отбелязал и експертът Г.. Впрочем и без технически познания е видно, че преобладаващата част от фотосите отразяват група растителност (предимно папрат) в близък план, който не дава възможност за широкомащабна визия на състоянието на площите зад заснетия близък обект. От гореизброените фотоси 17.021⁰ /К-2/, 107.652⁰ /К-3/, 269.961⁰ /К-4/, 23.660⁰ /К-5/, 314.290⁰ /К-6/, 293.044⁰ /К-7/, 17.177⁰ /К-8/, 82.413⁰ /К-9/, 189.249⁰ /К-10/, 239.130⁰ /К-11/, 255.600⁰ /К-12/ и 29.428⁰ /К-15/ пейзажен е единствено фотос К-8. Тъй като е единствен с този характер обаче, очевидно не е достатъчен за преценка дали инкриминираната площ от 23,24 ха. отговаря на изискванията за допустимост по наредбата. Освен това по-голямата част от фиксираната папрат е зелена (а не пожълтяла).

В последна сметка ПАС се присъединява към обобщението на решаващия съд, че снимковият материал не отразява ясно пейзажността и агрономическото състояние на пасището дори към м. октомври 2014г., доколкото не дава възможност да се добие всестранна обективна представа за наличие, обем, височина, гъстота и компактност на изброената в чл. 16, ал. 1 от Наредба № 5/10г. *храстовидната и дървесна* растителност. Това логично препятства достигането до претендирания от прокуратурата извод за недобро земеделско състояние на пасището пет месеца по-рано.

4.6.3 В своето допълнително заключение, приложено на л. 92 от том 2 ДП, експертът П. изрично е посочил, че механичният начин на борба специално с орловата папрат „се основава на **непрекъснато** унищожаване на надземната маса“, като е „необходимо **четирикратно ежегодно окосяване** през периода май-септември“ в зависимост от метеорологичните условия. Излиза, че естеството на констатираната при проверката растителност, видно от получените специални знания, е предполагало след отрязването ѝ през пролетта тя отново да израсте до есента.

С основание ПОС е приел, че след като за тази растителност науката посочва бурен тревострой в рамките на няколко месеца през пролетно-летния и есенен период, не се оказва обективна и кредитируема *категоричната* позиция на авторите на тройните експертизи, че и към дата 19.05.2014г., т.е. пет месеца по-рано, отразените стръкове папрат са били над 50 сантиметра. Още повече че друг работил по делото агроном – в.л. П. е бил колеблив по въпроса. Заклучил е, че „е възможно да се твърди, че към 19.05.14 г. площта не е

съответствала на условията за допустимост“ (вж. л. 62 от втория досъдебен том). Впрочем екипът вещи лица, работил по разширените експертизи, направо е признал, че не е отчел температурите и валежите в района през месеците, предхождащи проверката от 17.10.14 г.

4.6.4 На следващо място съдът е коментирал експертното становище, че състоянието на растителността, отразено на снимковия материал, показвало, че не само през 2014 година, а и през предходните две-три стопански години е била налична храстовидната и дървесна растителност, като не са били осъществявани агротехнически мероприятия по нейното отстраняване (виж заключението на допълнителната АТЕ – л. 98, том 2 от ДП и на допълнителната тройна агрономическа експертиза – л.149, том 2 от ДП).

Забелязал е, че то противоречи не само на обясненията на подсъдимия, а и на показанията на свидетелите Б., П., Е. и Т., които говорят за дейности по почистване **през 2013 година**.

Трябва да се отбележи и това, че инкриминираните площи са били проверявани и през късната есен **на 2013 г.** В своите показания на л. 45-46 от том 1 ДП св. А., който е бил един от проверяващите, е посочил, че по настояване на подсъдимия била организирана проверка на място на 07.11.13 г. Тази повторна проверка излязла със становище за увеличаване на допустимата за подпомагане площ поради констатирани дейности по отстраняване на нежелана растителност от пасището. Вследствие на въпросната констатация се е стигнало дори до документално коригиране на протокола от първата проверка, проведена на 25.09.13 г. (вж. и л. 145 от том 3 ДП).

Протестиращият прокурор навежда възражението, че не било изяснено в какъв обем и с каква прецизност е било извършено твърдяното почистване през 2013 г. и обръща внимание на казаното от авторите на тройните експертизи в с.з., че на снимките се различавали едногодишни растения, т.е. растения, които не биха могли да достигнат до отразеното на фотосите развитие, ако хипотетично се приеме, че са били изрязани през м. май 2014 г. Въпросното възражение не добавя довод към обвинителната аргументация, а просто връща спора в изходна позиция. Обвинителят не отчита, че не му достигат доказателства, от които да извлече претендирания извод, че на 19.05.2014 г. растителността, *вкл. едногодишните видове*, е надхвърляла нормата по чл. 16, ал. 1 от наредбата.

4.7 ПОС е бил прав да отхвърли и фиксираната в протокола на л. 31 от том 3 ДП констатация на проверката от 17.10.14 г. – „Не е извършвана земеделска дейност върху площта през съответната стопанска година (пустееща земя)“.

4.7.1 По делото е разпитан св. И.Б., който от името на ЕООД „Б.“ гр. П. (като изпълнител) е сключил с ЕООД „М.“, представлявано от подсъдимия (като възложител), договор за услугата почистване на пасището с идент. номер *** в землището на село К., обл. П. за срок до 30.05.2014 г., а на 15.06.14 г. е подписал приемо-предавателен протокол, според който възложителят е приел без забележки извършената от изпълнителя работа (вж. л. 62 и 63 от том 1 ДП).

Критиката към направения от първия съд анализ на показанията на св. Б. се оказа

основателна. Не е било коректно да се negliжира яркото противоречие между неговите досъдебни и съдебни показания по въпроса за използвания инструментариум за почистване на инкриминирания парцел. Става дума за това, че при своя съдебен разпит на л. 56 и 57 от първоинст. дело свидетелят е бил категоричен, че премахването на нежеланата растителност, което той ръководел (възложено му от собственика на ангажираното от подсъдимия за целта дружество – г-н Б.), се е извършвало с резачки, коси и с трактор. При въпросния разпит свидетелят е заявил сигурност, че трактористът е бил св. Н. Т. и че тракторът е бил нает от шефа Б.. На досъдебното производство е отрекъл използването на трактор въобще (вж. разпита му на л. 59-61 ДП). Поканен от съда да поясни разминаването, той е предположил, че пред разследващия полицаи не съобщил за използването на трактор, защото му бил зададен въпрос за конкретни площи, които не са били обработвани с трактор (а ръчно). Предположението не изглежда логично, тъй като в своя досъдебен разпит св. Б. е бил категоричен, че дори равните участъци са се почиствали единствено с ръчна дейност, а и при изброяването на закараната на терена техника не е посочил трактор. В аспекта на тези няколкократно заявени пред разследващия полицаи твърдения обяснението му в с.з., че когато на досъдебното производство бил говорил за ръчно почистване, е имал предвид само деретата, не е приемливо.

4.7.2 Прокурорът не е прав обаче да извежда от това констатация за липса на обработване с трактор през 2014 г. Предложеният подход предполага изцяло да бъдат игнорирани незаинтересованите показания на тракториста св. Т..

Последният е сигурен, че дни наред през пролетните сезони на 2014 г. бил почиствал земите на Д. с трактор. Излага и подробности – че тракторът бил осигурен от подсъдимия, че домувал или в близост до хижата, или пред къщата му в село К., че подсъдимият вървял пред машината и с указания му помагал да избягва камъни и други препятствия.

Съобщил е и следното: „Почистването, където не можеше да се влезе с трактора, се извършваше ръчно. Имаше места, където Д. хващаше двама-трима души, които ръчно чистеха. Става дума там, където не може да се влезе с трактор...горе...по поляните...И.Б.. участваше също *горе*...като ръководител“.

Споделил е, че е считал св. Б. за дезинтересиран ръководител на ръчното почистване (който се бил мярнал две-три пъти), а подсъдимия – за свой работодател, от когото получавал и заплащането.

Тези негови изявления комуникират с твърдението на подс. Д., че със св. Т. се занимавал той – наел трактора, който му предоставил, зареждал го с гориво, следял работата му, карал го до работния обект и го връщал до дома му и ежедневно му оказвал и споменатата физическа помощ в работата.

В синхрон са и с обясненията на подсъдимия относно ръчното почистване: „Беше поет ангажимент ...И.Б. и неговият тъст да почистят, където не може да се мине с трактор...те повече работеха в другата страна на същия парцел...косяха с косачки и режеха храсти...едно много работливо момче И., което го бяха взели...имаха собствени косачки и резачки“ (вж. л. 236 лице и гръб от първоинст. дело).

А също с показанията на собственика на ЕООД „М.“, което (чрез подсъдимия) сключило с ЕООД „Б. Е.“ посочения по-горе договор от 03.04.2014 г. за почистване на площите, заявени за подпомагане. Св. М. М. е обявил, че св. Б. бил представител на ЕООД „Б. Е.“, което се наложило да бъде наето за *ръчно* почистване, „защото там, където е нагоре, не може да се стигне с трактор“.

Цитираните изявления на очевидци са еднопосочни, допълват се взаимно и звучат убедително. Така че заслужават да им се даде вяра.

От тях става ясно, че нито св. Б., нито неговият тъст г-н Б. са имали нещо общо с ангажирането на трактора и с контрола върху работата на тракториста, а през 2014 г. извършили с помощта на спорадично наемани лица единствено ръчно почистване на терена с резачки и косачки (срещу сумата от 1724 лева).

Гореизложеният доказателствен анализ оформя констатацията, че св. Б. е казал истината на разследващия полицаи за дейността, която ЕООД „Б. Е.“ реално е извършило на терена. Това е била дейност по ръчно премахване на нежеланата растителност. Причините за недостоверните му показания пред ПОС може да са най-различни – че е запазил погрешен спомен, че използваният на терена трактор е бил осигурен от представляваното от него дружество за изпълнение на сключения договор за почистване; че е объркал парцелите, на които дружеството е използвало трактор през пролетта на 2014 г. (особено като се има предвид, че според показанията му ЕООД „Б. Е.“ е обработило по онова време с трактор няколко парцела един след друг); че преразказва чужди спомени (особено като се има предвид, че при разпита си в с.з. св. Б. директно е обявил, че е говорил с тракториста пред залата и той му припомнил, че земята на подсъдимия се е работела с трактор).

Каквато и да е причината обаче, тя не може да послужи за извод, че заявените през пролетта 2014 г. от подсъдимия като представител на ЕООД „М.“ площи не били почистени от нежелана растителност.

Тук е мястото да се обсъди мнението на протестиращия прокурор, че между показанията на св. Б. на двете процесуални фази имало съществено противоречие относно вида на използваните за ръчна работа косачки. Става дума за това, че на досъдебното производство този свидетел е заявил, че косачката била от марката „Щ.“, а пред съда – че косачките били две (италианска и холандска). Касае се детайл, липсата на точност относно който не може да се тълкува като неправдивост на твърдението на разпитвания за изпълнение договора за услуга. Още повече, че относно използваната резачка св. Б. е запазил стабилен спомен през годините, като и пред разследващия орган, и пред съда е бил сигурен, че е била от марката „Щ.“.

4.7.3 Фактът, че св. Т. е бил в трудово-правни отношения с ЕТ „А. Б.а - М.“, а шредерите, които се прикачвали на трактора с цел почистване на растителността, били включени в ДМА на този търговец (видно от приложените на л. 163 от първоинст. дело извадки от интентарна книга), не разколебава констатацията, че са били използвани за агротехнически мероприятия през пролетта на 2014 г. в земите на подсъдимия. Както беше

посочено, бенефициентът е сключил договор с ЕООД на г-н Б., а не с посочения ЕТ. Договорът обаче е бил за ръчно почистване единствено. Що се отнася до механизираното почистване, самият Д. е организирал наемането на трактор и е използвал и работника (св. Т.), и шредерите на ЕТ „А.“. Тези актове не са били документално оформени, което отговаря на неопроверганите твърдения на подсъдимия, че влязъл в неформално сдружаване с посочения едноличен търговец, който ползвал съседни парцели, за тяхна съвместна обработка. В тази връзка участвал в закупуване на двата шредера.

4.7.4 ПОС е открил съответствие и между показанията на св. Т. и показанията на работилния през 2014 г. като охранител и параджия на хижа „Б.“ св. П.. При разпита си в с.з. от 14.02.2020 г. св. П. е бил категоричен, че през 2014 г. подсъдимият и трактористът св. Т. (и други работници) са чистили терена дни наред. Той потвърждава и казаното от св. Т., че подсъдимият го е взел на работа през предходната 2013 г., когато взел и него самия. Потвърждава и твърдението на св. Т., че св. Б. е идвал „чат-пат“ и плащал на своите хора, ангажирани в почистването.

Първият съд е положил усилия да изследва обяснението на св. П. за появилото се противоречие с негови досъдебни показания (приложени на л. 95 от ДП). Става дума за това, че при проведения на 05.11.18 г. от разследващ полицей разпит той бил заявил, че пасището било напълно почистено през 2013 г., а за почистване през 2014 г. не можел да каже, тъй като тогава се бил разболял. При разпита си в с.з. св. П. е обявил, че когато на досъдебното производство говорел за 2014 г., е имал предвид 2015 г., защото именно през тази година (а не през 2014г.) не се явявал на работното си място в хижата заради заболяване на сърцето. Според събраните от ПОС медицински сведения точно в периода на спорното почистване на пасището св. П. е бил на работното си място, а се е разболял следващата година (видно от приложените на л. 76 и сл. от първоинст. дело епикриза и болничен лист св. П. е бил в отпуск по болест (инфаркт на миокарда) за времето от 15.03.2015 г. до 13.04.2015 г.).

4.7.5 Според ПАС не е налице видяното от прокурора от АП-П. противоречие между показанията на свидетелите П. и Т. по въпроса дали първият е почиствал земите на подсъдимия и през 2014г. (освен през 2013 г.). При всичките си разпити св. П. е бил категоричен, че не работел за подсъдимия повече от една година, защото бил назначен на работа в хижата през следващата година (2014 г., както се изясни от коментираните медицински сведения). Той изяснява, че работата му през 2013 г. се състояла в това да върви пред трактора на св. Т. и да го предпазва от преминаване през ями и камънаци. Св. Т. не казва нещо различно. При своя съдебен разпит св. Т. е споменал бегло св. П. (вж. л. 62 гръб от първоинст. дело). В едно-единствено изречение по средата на разпита е отбелязал, че св. П. също чистел за подсъдимия, без да уточнява кога. От предхождащите и следващите обсъжданото изречение на св. Т. негови изявления става ясно, че през 2014 г. ролята на св. П. била поета от подсъдимия („Започнах работа от 10-15 април...2014г....работех постоянно...винаги съм бил с Д....имаше папрат и бяха големи жеги...“).

*

В протеста се изразява мнение, че свидетелите Т. и П. описват „девиантен сюжет за

странни отношения между възложител и изпълнител, обърнати наопаки според какъвто и да е човешки разум“ – двамата твърдели, че подсъдимият, т.е. възложителят по договора от 03.04.14 г., работел, помагайки на св. Т., а изпълнителят, т.е. св. Б., надзиравал работата му, и накрая получил заплащане за изпълнение на договора за услуга (!). Това възражение очевидно не държи сметка за казаното от свидетелите Т. и П., че първият бил работник не на св. Б., а на подсъдимия, респ. игнорира посочените по-горе доказателства, които установяват, че работата, която вършел (отстраняване на растителност с трактор), била различна от работата, която вършела бригадата на св. Б. – почистване на ръка на труднодостъпните за трактор места.

4.8 Констатацията за почистване на парцела от нежелана растителност се подкрепя и от показанията на управителя на ЕООД „М.“ св. М.. Той се явил през м. май 2014 г. на терена, за да провери дали наетото за почистване ЕООД „Б. Е.“ е свършило уговорената работа. И е приел изпълнението. Както беше посочено по-горе, св. М. е обявил, че ЕООД „Б. Е.“ е получило заплащане за ръчно извършено премахване на растителността от труднодостъпните за трактор места. Заедно с това е уточнил, че равнинните участъци също били видимо обработени и възстановил спомен за използване на трактор. Добавил е, че когато с подсъдимия установили, че „всичко е наред“, пристъпили към подаване на заявление за подпомагане. Този свидетел е съвсем незаинтересован от изхода на делото в полза на подсъдимия, доколкото бракът му с неговата дъщеря е прекратен поради развод.

4.9 Фактът на издаването на касов бон на 29.01.2015 г. за договорената между ЕООД „Б.“ и ЕООД „М.“ и извършена през 2014г. услуга не може да послужи за довод в подкрепа на обвинителната теза. От една страна, според договора разплащането е следвало да се извърши само месец по-рано (до 31.12.2014г.), пък и св. Б. обявява, че не е настоявал и „притискал“ съдоговорителя си да побърза, а от друга страна, датата на договора за услуга (03.04.14г.), както и съдържанието и датите на подписания двустранен протокол от 15.06.2014 г. за приемане на работата не са опровергани.

4.9 Протестиращият се позовава на показанията на св. Ю. Е., приложени на л. 76 и сл. от ДП и обхванати от съкратеното съдебно следствие. ПАС не разбира защо прокуратурата разчита на въпросните показания за обосноваване на своята теза. Г-жа Е. е била разпитвана два пъти (пред разследващия полицай и пред съдия) и всеки път е проявявала колебание по въпроса за почистване пасището на подсъдимия през 2014 г. При разпита си пред разследващия полицай е обобщила: „...за 2014 г. единственият ми спомен е за посещение на проверяващите... Друго не си спомням. Не мога да кажа с категоричност дали са извършвани мероприятия по почистване на пасищата на С.Д....“. В разпита пред съдия първоначално е посочила, че през 2014 г. пасищата не били чистени, а сетне е конкретизирала: „Единственият ми спомен за 2014г. е когато идваха проверяващият, С.Д. и И.Б.“. Освен това в своя първи разпит, който се състои от детайлни и последователни изявления в логическа връзка, е разяснила, че затлеченият ѝ спомен се отнася за частта от терена, която е пред хижата (в която тя работела), а що се отнася до другите части (от 23-хектаровия терен), е отбелязала – „не им ги знам къде се намират и дали са чистени или не...“

това са огромни площи“.

4.10 Прокурорът не е прав да извежда заключение за липса на развивана през 14г. агротехническа дейност и от казаното от св. Е., че подсъдимият, св. Б. и техни работници не били ношували в хижата през 2014г. Всъщност те не си противоречат. Свидетелката е посочила, че е сигурна, че споменатите лица са ношували през 2013г. и 2015г., а за 2014 г. е отбелязала: „не мога да кажа нищо с категоричност...категорично мога да заявя, че работници на Б. и Д. не са ношували в хижата, а за тях двамата не съм сигурна“. Св. Б. и подсъдимият са сигурни, че не са ношували. Св. Т. – също. Св. П. е уточнил, че св. Т. не е ношувал през 2014г., така както е правел през 2013, защото се бил скарал с хижарката и тя отказвала да го настанява. Св. Б. сочи, че е ношувал собственикът на ЕООД „Б.“ г-н А.Б., който лично се бил ангажирал с ръчното почистване на площите. Г-н Б. не може да бъде разпитан като свидетел, за да потвърди или отрече, но така или иначе, данни за негови ношувки няма в документацията на туристическото дружество, стопанисващо хижата. Обвинителната теза не се благоприятства от този факт. ПОС с основание е обърнал внимание на показанията на св. Е., че регистрацията на ношувките на туристите ставала само по тяхно желание, на св. П., че е имало случаи при ношувки на повече лица да не се вписват имената на всички, и на писмото на л. 110 от петия досъдебен том на председателя на ТД „Б.“ за липсата на регистър на настанените и преношували лица за периода м. 05.2014 г. – м.10.2014г.

4.11 В подкрепа на констатацията за извършена през 2014 г. дейност по премахване на нежелана растителност от процесния терен са и показанията на св. Х.Х. (том 1 ДП, л. 89-90) и на св. М.Н. (том 1 ДП, л. 93-94). Двамата не уточняват годината на това мероприятие, но твърденията им, че са виждали подсъдимия да организира почистване на площите около хижата през две *последователни* години дават информация в търсения смисъл.

*

Въззивната инстанция споделя изведеното от решаващия съд обобщение, че обясненията на подс. Д. за проведени през пролетта на 2014 г. агрономически мероприятия по почистване на заявления от него парцел в землището на с. К., имат отлична доказателствена подкрепа, поради което и са кредитирани.

И според ПАС обвинителната теза за липса на почистване към датата на подаване на заявлението за подпомагане през м. май 2014 г. не издържа необходимата процесуална проверка. Напротив, съвместната преценка на анализирани по-горе гласни и писмени доказателства сочи, че теренът е бил почистван и ръчно, и механизирано през месеците април и май 2014 г. от гореизброените лица.

Изложеният от окръжния съд доказателствен анализ е резултирал в тази фактическа констатация. Прокурорът е прав, че тя не е оформена в лесно за възприемане крайно заключение. Добросъвестният прочит на мотивите обаче я открива в множеството междинни изводи. Така или иначе ПАС достигна до същата фактическа констатация и я фиксира в настоящото решение, преди което допълни в посочените по-горе части изложенията от решаващия съд съображения.

Прокурорът от АП-П. е прав, че съдът е длъжен да положи усилия за установяване на обективната истина дори когато той бездейства при обосноваване на своята теза. В случая решаващата инстанция е извършила всички необходими съдебни следствени действия, които биха могли да набавят необходимата информация за количеството храстовидна и дървесна растителност в заявения парцел, както и за нейната гъстота, височина и компактност към датата на подаване на инкриминираното заявление. Изслушал е свидетели, разпитани на досъдебното производство, но невключени в обвинителния акт, а също неиздирени от разследващите органи лица, назначил е неназначената на ДП геодезическа експертиза, изискал е информация от МЗХ за предназначението, реда и инструментариума за провеждане на теренните проверки, изследвал е техническите х-ки на използваното при проверката от 17.10.14 г. ДжиПиЕс-устройство, открил е протокола за теренната проверка от 18.02.2015 г., събрал е медицинска информация за здравословното състояние на св. П., изискал е информация за регистрацията на ношувките в хижа „Б.“ през 2014 г., открил е трудовите договори на св. Т. и данни за закупуване на шредерите, използвани за прикачване към трактора му в процеса на почистването, изследвал е данните от извършените през 2016 г. самолетни изображения на ЦОФК. Впрочем протестиращият прокурор явно също е бил на мнение, че е нямало какво повече да се извърши по делото, след като не е направил доказателствени искания.

**

С оглед разсъжденията по фактическата страна на казуса ПАС достигна до извода на окръжния съд за неоснователност на обвинителната теза за извършване на инкриминираното престъпление по чл. 248а, ал. 5 вр. ал. 3 вр. ал. 2 НК. По делото е установено, че инкриминираното заявление за подпомагане (включително със средства от Е. фонд за развитие на селските райони), е авторство на подсъдимия. Безспорно е, че той го е подписал и депозирал пред компетентния орган (ОСЗ-П.) като упълномощено от ползвателя на заявения парцел ЕООД „М.“ лице. Не се установи прилежащата му декларация за добро земеделско състояние на този парцел да съдържа твърдените от прокуратурата неверни данни относно условията за допустимост за подпомагане. Липсват доказателства, че към датата на подаване на заявлението (19.05.2014 г.) земите в инкриминираното пасище са били пустеещи. Както беше посочено по-горе, показанията на очевидците, договорът за услуга от 03.04.2014 г., приемо-предавателният протокол от 15.06.2014г. и обясненията на подсъдимия доказват организирани и ръководени лично от него през пролетта на 2014 г. агротехнически мероприятия по привеждане на пасището в добро земеделско състояние по смисъла на чл. 9, ал. 1 вр. ал. 2, т. 3 от Наредба № 5/10г. на министъра на З. и храните. Показанията на авторите на теренната проверка от 17.10.2014 г. и изготвените от тях протокол и снимков материал съдържат данни за растителност в имота. Тези данни нямат капацитета да оформят съставомерния по чл. 248а НК извод, че на датата на инкриминираното деяние - 19.05.2014 г. - храстовидната и дървесна растителност е надхвърляла нормата за височина над 50 см. на хектар, нормата за компактност и плътност и нормата за под 50 броя на хектар. Става дума за специални (и конкретни) критерии за

допустимост за подпомагане на постоянните пасища, визирани в чл. 16, ал. 1 от Наредба № 5/2010 г., който подзаконов нормативен акт е приложим на основание чл. 40 ЗПЗП. Казано по обратен начин – касае се за критерии, единствено несъобразяването на които може да се интерпретира като недобро земеделско състояние на пасището, водещо до недопустимост на търсеното финансиране^[2].

Що се отнася до заснетите при теренната проверка папрати, обвинението не съдържа конкретна нормативна разпоредба, която запрещава наличието им на територията на пасище. Инкриминирана е единствено многократно коментираната по-горе Наредба № 5/10г. на министъра на З. и храните (действала към инкр. момент). В тази наредба, а дори и в следващата (Наредба № 5/15г. на същия министър, действала от 15г. до 18г.) папратта не е изброена сред растителността в постоянните пасища, която ги прави трайно неподходящи за подпомагане, нито сред растителността, след премахването или редуцирането на която пасищата стават допустими за подпомагане (арг. от чл. 15 и 16). Едва в Наредба № 5/18г. на министъра на ЗХГ е въведено изискването за липса на орлова папрат като условие за допустимост за подпомагане (но пък разрешеният брой дървета или храсти с височина над 50 см. е увеличен от 50 на 100).

ПАС намира за подходящо да обърне внимание и на основанието за отказ на финансова помощ, фиксирано в акта на ДФЗ за извършена оторизация на подпомагане за кампания 2014 г. (вж. л. 4 и сл. от том 4 ДП). Според този акт претендираното подпомагане по СЕПП, СПП и НР 1 било отказано включително защото заявените от кандидата ЕООД „М.“ площи попадали извън одобрения на 05.12.14 г. специализиран слой „Площи в добро земеделско състояние“ (очертан и въз основа на констатациите на теренната проверка от 17.10.14 г.).

Що се отнася до мярката АЕП, по нея ЕООД-то получило финансова помощ за стопанската 2014 г. (вж. акта и писмото на ДФЗ на л. 13 и сл. и л. 31 от том 4 ДП, таблицата за плащания на л. 23 и сл. от том 4 ДП и извлечението от сметката на ЕООД „М.“ в ДСК на л. 99 и сл. от том 1 ДП), което означава, че оторизиращият орган е игнорирал констатацията на проверката от 17.10.14 г. „не е извършвана земеделска дейност върху площта през съответната стопанска година (пустееща земя)“. Не е споделима идеята на прокурора в четвъртия абзац на л. 4 от обв. акт, че след като бенефициентът бил одобрен за участие по направлението „Възстановяване и поддържане на затревени площи с висока природна стойност“ от мярката АЕП за пет години (с уведомително писмо от 2013 г., приложено на л. 76 от том 7 ДП), му се дължала безусловна финансова помощ за стопанската 2014 г. (явяваща се втора година от поетия агроекологичен ангажимент). Напротив, подпомагането и по разискваната мярка е поставено под условието да се поддържа добро земеделско състояние на пасището – вж. чл. 8, ал. 1 от Наредба № 5/10г. и чл. 3, ал.1, т. 7, подт. “а“ от Наредба № 5/09г. за условията и реда за подаване на заявленията по схеми и мерки за директни плащания в редакцията от 11.03.14г. Все в този смисъл в споменатото по-горе уведомително писмо за одобряване на подпомагането по АЕП от 2013 г. са визирани базови изисквания и е фиксирано задължение на бенефициента да ги спазва през цялата стопанска

година. Ето защо пълномощникът на ЕООД „М.“ е бил задължен да подпише инкриминираната декларация, в която изрично е отразена важимост за мерките СЕПП, СЕП, НР1 и АЕП (вж. текста на декларацията на л. 3 от том 3 ДП).

Излиза, че все пак според ДФЗ-РА резултатът от теренната проверка от 17.10.14 г. не е релевантен за преценка дали инкриминираният парцел от проверения ф.Б. се поддържа в добро земеделско състояние (едно от базовите изисквания). Разбира се, въпросната преценка не представлява оправдателно доказателство в наказателния процес, но пък прокурорът е инкриминирал изплатената на кандидата вследствие на същата преценка сума от 1529.86 лева. С това е допуснал противоречие в своята теза – субсидията за кампания 2014 г. по мярката АЕП е преведена, т.е. пасището на ЕООД „М.“ е било в добро земеделско състояние през стопанската 2014 г., а същевременно обявеното в декларацията от 19.05.14г. добро земеделско състояние на пасището представлявало невярно сведение. Разгледана в аспекта на теренната проверка от 17.10.2014 г. (на която прокуратурата основно се позовава), обвинителната постановка изглежда ето така: данните в декларацията били неверни, защото теренната проверка била установила недопустимост на подпомагането поради недобро земеделско състояние на пасището, а плащането, което било увредило обществените отношения, защитавани от нормата на чл. 248а НК, било реализирано без оглед на споменатата констатация на проверката от 17.10.14 г.

**

Въз основа на изложеното единствената процесуална възможност на първостепенния съд е била да признае подс. Д. за невинен и да го оправдае по повдигнатото обвинение. Ето защо протестираната присъда се оказва правилна и законосъобразна и като такава подлежи на потвърждаване.

Правилни са и решенията на ПОС за разпореждане с вещественото доказателство и относно разноските.

При извършената цялостна служебна проверка на атакувания съдебен акт не се откриха нарушения на материалния и на процесуалния закон, водещи до отмяна на присъдата или изменение на основанието за оправдаване на подсъдимия.

Водим от горното и на основание чл. 338 вр. чл. 334, т. 6 НПК Пловдивският окръжен съд

[1] Според чл. 9, ал. 1 в добро земеделско състояние е използваната земеделска площ, която отговаря на следните общи условия: т. 1 (...), т. 2 (...), т. 3 – земеделската площ се използва за извършване на земеделска дейност през съответната стопанска година като част от физически блок. Според ал. 2 земеделска дейност по ал. 1, т. 3 е: т. 1 (...), т. 2 (...), т. 3 използването на земята като постоянно пасище за паша на животни или косене. Според чл. 16, ал. 1 допустими за подпомагане са постоянни пасище, които се използват за паша или косене (...) когато: т. 1 на тях има не повече от 50 бр. дървета и/или храсти на хектар с височина над 50 см. (за клек и хвойна – независимо от височината), които не са компактно разположение (с мозаечно разположение); т. 2 дървесната и/или

храстовидна растителност е с гъстота, която позволява свободно пашуване на селскостопанските животни; т. 3 на тях има мозаечно разположени сгради, съоръжения, скали, скални участъци, ерозирали или оголени терени, които заемат не повече от 10% от общата площ на пасището, след изключване на неподходящите за подпомагане площи по чл. 15, ал. 2. Според ал. 3 заявените за подпомагане в общото заявление за подпомагане за конкретната година постоянни пасища или части от тях, които не отговарят на изискванията по предходните алинеи, не подлежат на подпомагане и при условията на Регламент (ЕО) № 1122/09г. тяхното заявяване се санкционира.

Според чл. 15, ал. 1 трайно неподходящи за подпомагане са площите в постоянните пасища, заети от дървесна или храстовидна растителност, сгради, съоръжения, скали, скални участъци, ерозирали или оголени терени. Според ал. 2 не са допустими за подпомагане пасищата или тези части, в които площите по ал. 1 са компактно разположени и заемат, заедно или поотделно, повече от 100 кв.м. Тези пасища или части от пасища не се заявяват за подпомагане, а когато бъдат заявени, се изключват от площта на пасищата, подлежаща за подпомагане, и при условията на Регламент (ЕО) № 1122/09г. тяхното заявяване се санкционира

[2] Аналогичен казус е разискван по н.д. № 397/19г. на ВКС на РБ, с решение по което (№ 165/04.10.19г.) е било оставено в сила решението по в.н.о.х. № 1241/118г. на САС, с което е била потвърдена присъдата по н.о.х.д. № 2320/17г. на СГС, 9-ти н.с.

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА присъдата № 260054 от 04 юни 2021 г. по н.о.х.д. № 2229/19 г. по описа на ОС-П..

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване и протест пред ВКС на РБ в 14-дн.срок от съобщението до страните за неговото изготвяне.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____